

Programkomiteens forslag til

Program for Lillehammer Arbeiderparti

2019-2023

Endelig – 25. oktober 2018

17 **Med rødt hjerte for en grønn fremtid**

18 *Tenke globalt, handle lokalt*

19 Lillehammer Arbeiderparti har bærekraftig utvikling som fundament for sitt arbeid. Vi vil
20 anvende fellesskapets ressurser slik at det ikke forringer fremtidige generasjoners mulighet til
21 å tilfredsstille sine behov. For å oppnå en bærekraftig utvikling tar vi bevisste klima- og
22 miljøvalg, utjevner sosiale forskjeller og opprettholder en ansvarlig økonomi.

23

24 *Sunn økonomi*

25 Lillehammer Arbeiderparti tilpasser til en hver tid kommunens utgifter med dens inntekter.
26 Den økonomiske situasjonen har betydning for omfanget av våre prioriteringer og i hvilken
27 rekkefølge vi gjennomfører vår politikk. Vi vil sikre en sunn økonomi for å få forutsigbarhet
28 og langsiktighet i kommunens tjenester.

29

30 *Tilhørighet og sterke fellesskap*

31 Lillehammer skal være et godt sted å bo, arbeide og ta utdanning. Lillehammer
32 Arbeiderparti mener vi sikrer dette best gjennom sterke fellesskapsløsninger. Vi oppnår
33 mer i samarbeid enn hver for oss. Vi ønsker ikke å kommersialisere eller privatisere
34 velferdstjenestene våre, men heller styrke det offentlige tilbudet for at alle kan få like
35 muligheter og god hjelp.

36

37 Frivillig arbeid skaper møteplasser for folk fra alle lag i samfunnet. Lillehammer
38 Arbeiderparti ønsker å videreutvikle det gode frivillighetsarbeidet og dugnadsånden som
39 Lillehammer kjennetegnes av.

40

41 *Trygghet for arbeidsplasser og tjenester av god kvalitet*

42 Folk i arbeid gir frihet for den enkelte, øker inkludering og likestilling, og gir inntekter til
43 fellesskapet. Vi mener samarbeidet mellom den lokale fagbevegelsen og kommunen er et
44 viktig virkemiddel for å oppnå et trygt, inkluderende og anstendig arbeidsliv.

45 Lillehammer Arbeiderparti vil sikre alle god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene.
46 Kvaliteten på tjenestene og tilbudene skal være god.

47

48 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 49 ● Legge FNs bærekraftsmål til grunn for måten vi jobber på lokalt.
- 50 ● Sikre en økonomi som gir forutsigbarhet og langsiktighet i kommunens tjenester.
- 51 ● Sikre sterke fellesskapsløsninger og legge til rette for økt samarbeid med frivillige og
52 ideelle organisasjoner.
- 53 ● Ikke kommersialisere eller privatisere kommunens tjenestetilbud.
- 54 ● Fornye og forbedre kommunens tjenester, og satse på kompetanseutvikling blant
55 kommunens ansatte.

56

57

58 **Å høre til i Lillehammer**

59 Hvordan vi tar vare på de svakeste blant oss, viser hvilke verdier vi legger vekt på. Vi i
60 Lillehammer Arbeiderparti vil skape et varmere samfunn der alle er velkomne. Lillehammer
61 Arbeiderparti har et verdisyn som vektlegger menneskets sosiale behov, ikke kun dets
62 kortsiktige yteevne. Først når vi inkluderer alle blir samfunnet vårt bærekraftig.

63 Forskjellene i Norge øker og det finnes mange former for utenforskap. Årsaken til
64 utenforskapet er forskjellig, men alle er relevante i inkluderingspolitikken.

65

66 Lillehammer Arbeiderpartiet vil:

- 67 ● Sørge for sosial boligpolitikk.
- 68 ● Innføre ordninger som sikrer alle barn deltakelse innenfor ulike aktiviteter.
- 69 ● Videreutvikle det gode arbeidet ved Lillehammer læringscenter for å få flere
70 innvandrere raskt ut i arbeid.

71

72

73 **Like muligheter til god helse**

74 Arbeiderpartiets mål er et likeverdig og tilgjengelig helsetilbud for alle! Hver og en av oss
75 skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Vi må komme tidlig på banen
76 med forebyggende tiltak og fysisk aktivitet. Hverdagsrehabilitering blir viktig framover.

77 Vi vet at behovet for helse- og omsorgstjenester kommer til å øke. Det er og vil bli et stort
78 behov for arbeidskraft med økt kompetanse til denne sektoren. Lillehammer Arbeiderparti
79 vil at helse- og omsorgssektoren skal oppleves som et karrierevalg med gode muligheter for
80 utvikling og nye utfordringer. Derfor må vi aktivt rekruttere kompetent arbeidskraft
81 framover.

82

83 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 84 ● Utarbeide en rekrutteringsplan.
- 85 ● Sikre god og tilstrekkelig fagkompetanse blant de kommunalt ansatte med etter- og
86 videreutdanning.
- 87 ● Satse på hverdagsrehabilitering og sikre at vi er i front i bruk av velferdsteknologi.
- 88 ● At Lillehammer sykehus skal videreutvikles som et bredt og allsidig akuttstusykehus.

89

90 *En trygg og verdig alderdom*

91 Lillehammer Arbeiderparti vil at de som ønsker det skal få bo hjemme så lenge som mulig.
92 Vi vil derfor styrke hjemmetjenesten og sikre tilstrekkelig bemanning. De som bor hjemme
93 må ha mulighet til et godt sosialt liv og kontakt med andre mennesker. Ensomhet og
94 inaktivitet er et problem for mange eldre. Her skal vi øke innsatsen i samarbeid med et svært
95 viktig arbeid fra frivilligheten. Vi vil satse på teknologiske hjelpemidler og god
96 rehabilitering. Når det oppstår behov for sykehjem eller omsorgsbolig skal kommunen gi
97 gode helsetjenester med høy kvalitet.

98

99 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 100 ● Styrke hjemmetjenesten og sikre bemanning ved sykehjemmet og i omsorgsboligene.
- 101 ● Ha bofellesskap med gode aktivitetstilbud.
- 102 ● Samarbeide med brukere, pårørende, frivillige lag og organisasjoner for å gi enda
- 103 bedre omsorg.

104

105 *Åpenhet rundt psykisk helse og rusomsorg*

106 Psykiske problemer og rusmisbruk er fortsatt forbundet med skam og stigmatisering. Dette er
107 en ekstra belastning for mange som allerede har det vanskelig. Derfor skal Lillehammer
108 Arbeiderparti jobbe for åpenhet for å unngå stigmatisering.

109 Lillehammer har de senere årene opplevd flere tragiske dødsfall som følge av selvmord. Vi
110 har ikke en eneste ungdom å miste. Lillehammer Arbeiderparti vil styrke det forebyggende
111 arbeidet, spesielt for barn og unge. Familieteamet i Lillehammer kommune kan gi
112 informasjon og veiledning. Når krisen oppstår skal hjelpen være lett tilgjengelig!

113

114 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 115 ● Øke innsatsen innenfor forebygging av selvmord.
- 116 ● At helsesøster skal være mer tilgjengelig for barna på skolene.
- 117 ● Sikre god somatisk oppfølging for de psykisk syke pasientene, blant annet gjennom
- 118 bedre samarbeid med fastlegene.
- 119 ● Prioritere behandling av og hjelpetiltak for rusavhengig ungdom.

120

121 *Forebygge vold og overgrep mot barn*

122 Lillehammer Arbeiderparti vil at alle barn skal ha det bra. Kommunene spiller en viktig rolle
123 for å forebygge og avdekke vold og overgrep mot barn, og i å ivareta de utsatte barna på en

god måte. Lillehammer Arbeiderparti vil arbeide for at kommunen tar en større rolle i det viktige arbeidet for at barn skal ha en oppvekst uten vold og overgrep. Det viktigste vi kan gjøre er å hindre at vold og overgrep skjer første gang.

Lillehammer Arbeiderparti vil:

- Styrke samarbeidet mellom helsesøster, barnevernet og barnehagene.
- At fødselsforberedende kurs skal være tilgjengelig og gratis for alle.
- At barnehager og skoler får økt kunnskap om vold og overgrep mot barn, og kunnskap om plikt til å varsle barnevernet ved mistanke om barn i faresonen.

En kommune i vekst i en sterk region

Lillehammer kommune er byen for Gudbrandsdalen og områdene i nordenden av Mjøsa. Denne posisjonen må ivaretas og videreutvikles. Næringslivet i regionen går bra og de siste fem årene har omsetningen økt med 60 prosent. Vi har et variert næringsliv, med varehandel, bygg- og anlegg, og IKT-næringene som eksempler på næringer som gjør det godt. Lillehammer Arbeiderparti vil at kommunen skal samarbeide tett med Cyberforsvaret på Jørstadmoen for å stimulere flere sivile etableringer i regionen vår.

Vi støtter arbeidet med en ny OL/PL-søknad. De Olympiske og Paralympiske leker er de største kultur- og idrettsarrangementene vi kan være vertskap for. Det vil bety enormt mye for Lillehammers posisjon både nasjonalt og internasjonalt, og befeste vår merkevare ytterligere.

Lillehammer Arbeiderparti vil:

- Tilrettelegge næringsarealer som gjøres attraktive for nye etableringer og for næringsdrivende som har behov for arealutvidelse.
- Jobbe for et framtidig OL basert på nøkternhet og innenfor miljømessige forsvarlige rammer.
- Øke tilgjengeligheten til sentrum når ny 4-felts E6 bygges for å ivareta og videreutvikle Lillehammer som handelsby.
- Forlenge Industrigata mot nord.
- Aktivt arbeide for å utvikle næringsklynger og kompetansemiljøer for å stimulere til nye arbeidsplasser.

Et grønt og genuint reisemål

159 Lillehammer med Gudbrandsdalen er et fantastisk produkt med potensial til å vokse. Visit
160 Lillehammer er merket som et bærekraftig reisemål. Vi var den første byen i Norge som fikk
161 dette. Vår flotte natur og beliggenhet er vår fremste merkevare.

162 Lillehammer som reisemål skal være grønt og genuint, et sted vi reiser til med glede, og
163 forlater med gode minner. Vi ønsker å være åpne mot verden, ta imot gjester på en god måte,
164 og støtte de som jobber med reiseliv i Lillehammer.

165 Vi har arrangementskompetanse i verdensklasse. Den gir oss et fortrinn som vertskap for
166 store idretts- og kulturarrangementer. Lillehammer Arbeiderparti vil sikre at denne
167 kompetansen videreføres.

168

169 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 170 ● Gjøre merkevaren Lillehammer-regionen enda mer kjent.
- 171 ● Promotere byen som vertskap for større idretts- og kulturarrangementer.

172

173 *God infrastruktur for et felles bo- og arbeidsmarked*

174 For å skape et felles bo- og arbeidsmarked er vi avhengig av god infrastruktur og gode
175 samferdselsårer. Lillehammer deltar i samarbeid om en felles areal- og transportstrategi for
176 kommuner med beliggenhet rundt Mjøsa. Samarbeidet skal bidra til å utvikle hele regionen til
177 en mer konkurransedyktig og bærekraftig region, med attraktive og levende byer og
178 tettsteder. En rask E6-utbygging er viktig, men dobbeltsporet jernbane er helt avgjørende.

179 Lillehammer Arbeiderparti vil arbeide for å gi alle tilgang til høyhastighetsbredbånd.

180

181 Lillehammer Arbeiderpartiet vil:

- 182 ● Ha dobbeltsporet jernbane til Lillehammer innen 2034.
- 183 ● Tilrettelegge for et transportsystem som kan knytte regionen tettere sammen og bidra
184 til at flere reiser kollektivt, sykler og går.
- 185 ● Arbeide for at alle får tilgang til høyhastighetsbredbånd i hele kommunen.

186

187

188 **Gode liv i by og bygd**

189 I Lillehammer skal alle føle seg velkomne. Vi vil ha et sentrum med felles møteplasser for
190 alle uansett alder, kjønn og sosial bakgrunn. Derfor vil vi ta vare på våre åpne torg og parker,
191 og utvikle Terrassen til en storstue for oss alle. Lurhaugen og stasjonsområdet skal utvikles
192 med boliger og arbeidsplasser. Dette gir et levende sentrumsområde. Ved å skape aktivitet og

193 attraktivitet i sentrum kan vi tiltrekke oss nye besøkende og gi bedre tilbud til innbyggerne
194 våre.

195 Bygdene og grendene skal inkluderes sterkere i kommunen. Det skal jobbes for bedre
196 infrastruktur og tilknytning for de som bor her.

197

198 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 199 ● Tilrettelegge ferdigstilling av Terrassen til en storstue for alle og få flere lekeplasser i
200 sentrum.
- 201 ● Støtte opp om handelsområdene i byen og forlenge gågata til Tomtegata.
- 202 ● Øke tilgjengeligheten til byen med gode parkeringsløsninger.
- 203 ● Legge til rette for bedre infrastruktur i grendene og bygdene.
- 204 ● Opparbeide trygge stoppesteder for skolebussen.

205

206

207 **Kulturbyen Lillehammer**

208 Kultur gir levende lokalsamfunn og er viktig for vår livskvalitet. I tillegg til kulturens
209 egenverdi åpner den muligheter for å inkludere og involvere. Lillehammer har en sterk
210 posisjon som kulturby. I fjor fikk Lillehammer UNESCO status innen kulturfeltet Litteratur,
211 noe som befester vår posisjon.

212 Den profesjonelle kulturen er bærebjelken i utviklingen av det frivillige kulturlivet.

213 Lillehammer har mange profesjonelle kunstnere og kreative utøvere. Lillehammer

214 Arbeiderparti vil gi dem gode arbeidsvilkår.

215

216 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 217 ● Styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom ulike fagområder for å utnytte
218 synergieffektene spesielt innenfor kultur og inkludering.
- 219 ● Videreutvikle “kulturkvartalet” rundt Kirkegata og Stortorget.

220

221

222 **Et anstendig arbeidsliv**

223 Lillehammer Arbeiderparti er garantisten for et trygt, inkluderende og anstendig arbeidsliv.

224 Vi setter samarbeidet med fagforeningene høyt. Vi er tydelige på å bekjempe sosial dumping,

225 midlertidighet og ufrivillig deltid. Vi vil at alle som kan jobbe skal få muligheten til det.

226 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 227 ● Sikre heltidskultur i Lillehammer kommune, redusere uønsket deltid og begrense bruk
228 av innleie i kommunal regi.
- 229 ● Arbeide for å utjevne lønnsforskjeller mellom kjønnene, bekjempe sosial dumping og
230 uverdige lønns- og arbeidsvilkår.
- 231 ● Satse på kompetanseutvikling blant kommunens ansatte.
- 232 ● Samarbeide med næringslivet for å bidra til at bedriftene får bedre tilgang til
233 arbeidskraften de trenger.

234

235

236 **Oppvekst og utdanning med fokus på hele mennesket**

237 *En god tid for de minste*

238 I barnehagene møtes barn med ulike bakgrunn, kunnskap og erfaring for første gang. Her
239 legges grunnsteinen for videre læring. Flest mulig skal lykkes med grunnopplæringen og
240 fullføre videregående skole. Det er da viktig å rette innsatsen mot de som trenger det mest, så
241 tidlig som mulig, og sørge for at alle blir inkludert i fellesskapet.

242 Barnehagen skal være en god tid for barna der de får utfolde seg sosialt og fysisk med leken
243 som ramme. Læring skjer gjennom lek. Barnehagene i Lillehammer skal kjennetegnes av god
244 kvalitet og et personale med god kompetanse.

245

246 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 247 ● Bygge ny barnehage på Buvollen.
- 248 ● Sikre fortsatt rett til barnehageplass for alle barn over ett år.
- 249 ● Gi flere ansatte i barnehagen mulighet til etter- og videreutdanning.
- 250 ● Øke antallet kommunale barnehager.

251

252 *Skolen – en arena for toleranse, læring og tillit*

253 Fellesskolen er en grunnpilar i den norske samfunnsmodellen. I en tid der vi lever våre liv i
254 stadig mer fragmenterte virkeligheter, er det viktigere enn noen gang å verne om fellesskolen.
255 Skolene i Lillehammer skal være gode steder å være. Det er skolens fremste oppgave å skape
256 trygge barn og unge som lærer seg å lese, skrive, regne og mestre sine liv som hele
257 mennesker. Opplæringen må aldri bli for teoretisk, men vektlegge en helhetlig tilnærming til
258 fagene der også kreativitet, samarbeid og praktisk arbeid verdsettes og implementeres i den
259 ordinære undervisningen.

260 Skolens viktigste ressurs er læreren. Gode relasjoner mellom lærer og elev er en viktig
261 forutsetning for at læring skal skje. Lillehammer Arbeiderparti vil gi lærerne tid og rom til å
262 utøve sitt yrke, og skape gode relasjoner til sine elever.

263

264 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 265 • Restaurere Søre Ål og Vingar skoler.
- 266 • Fortsette et offensivt arbeid mot mobbing.
- 267 • Satse på tidlig innsats og godt samarbeid mellom skole og foreldre.
- 268 • Satse på etter- og videreutdanning av lærere.
- 269 • Ha økt fysisk aktivitet i skolen.

270

271 *Allsidige tilbud etter skolen*

272 Skolefritidsordningen (SFO) er et viktig tilbud på Lillehammer. Tilbudet er populært, men for
273 noen er det en økonomisk utfordring å kunne benytte seg av det. Vi er opptatt av å holde
274 SFO-prisen nede. For å bedre kvaliteten i SFO ønsker vi å samordne SFO med andre kultur-
275 og idrettsaktiviteter i større grad. Lillehammers skoleelever skal ha et rikt kulturtilbud også
276 utenfor skolen.

277

278 Lillehammer Arbeiderparti vil:

- 279 • Holde SFO-prisen nede.
- 280 • Styrke kvaliteten på SFO blant annet gjennom kompetanseheving blant de ansatte.
- 281 • Heve aktivitetsnivået i SFO gjennom samarbeid med frivillige lag og foreninger.
- 282 • Utvikle kulturskolen med tilbud til flere, ved å arbeide aktivt for å inkludere barn fra
283 underrepresenterte grupper.

284

285

286 **Kampen for klima og miljø**

287 *Redusere klimautslipp og forurensning*

288 Kampen for miljø og klima er like viktig lokalt, som nasjonalt og internasjonalt. Det er lokalt
289 de store endringene vil skje. Vi har lokalkunnskapen og de nødvendige virkemidlene for å
290 gjøre de endringene som utgjør en forskjell. Klimakampen kan være en mulighet for
291 nytenkning og vekst. Nye Nordre Ål skole er et eksempel på hvordan klimaperspektivet
292 driver fram en framtidsrettet tankegang, med et skolebygg i miljøvennlig materiale.
293 Biogassanlegget ved Mjøsanlegget AS er et annet. Ny teknologi vil drive fram nye bransjer,
294 tilbud og muligheter.

295

296 Avfall oppstår ikke av seg selv i naturen. Derfor er det aller viktigste å bekjempe
297 forsøplingen, uansett hvilken type avfall det er. Lillehammer Arbeiderparti vil oppmuntre til
298 bedre kildesortering, og tilrettelegge for oppsamling og gjenbruk.

299

300 Lillehammer Arbeiderparti vil

- 301 ● Samarbeide med næringslivet for å finne gode løsninger som bidrar til reduserte
- 302 klimautslipp.
- 303 ● Prioritere bruk av tre som byggmateriale i kommunens innkjøpsordninger og
- 304 reguleringsplaner.
- 305 ● Ha null - toleranse mot skadelige utslipp.
- 306 ● Legge til rette for infrastruktur som gjør det mulig å bruke miljøvennlige
- 307 drivstoffkilder.

308

309 *Verne om Lillehammers unike natur- og kulturmiljø*

310 Nærheten til rike natur- og kulturmiljøer er vesentlige kvaliteter ved Lillehammer.
311 Lillehammer Arbeiderparti ønsker en samordnet bolig, transport og arealpolitikk for å sikre
312 en miljøvennlig og bærekraftig utvikling. Kommunens arealplan, Bystrategien og målet om
313 en klimanøytral kommune er viktige dokumenter og mål, som vi forplikter oss til å følge.
314 Det er viktig å sikre sammenhengende grøntområder både i byen og områdene rundt.
315 Mjøsa er viktig som leveområde for flere arter og som rekreasjonsområde for kommunens
316 befolkning. Lillehammer Arbeiderparti vil ha økt innsats for å reduserer forurensningen til
317 Mjøsa.

318

319 Lillehammer Arbeiderparti vil

- 320 ● Legge til rette for at kommunens innbyggere skal kunne leve miljøvennlig, og ha god
- 321 og lett tilgang til grønne rekreasjonsområder.
- 322 ● Arbeide for et sammenhengende grøntområde som binder Mjøsa sammen med
- 323 sentrum og bymarka.
- 324 ● Verne om friluftsområdet ved Mosodden og nordover.
- 325 ● Redusere forurensningen til Mjøsa.

326

327

328

329